

La Ondo de Esperanto

Internacia sendependa magazino en Esperanto. 2017. №4

Internacia sendependa magazino en Esperanto. 2017. №4 (270)

Ekde 2017 *La Ondo de Esperanto* aperas nur elektronike, kiel bitgazeto laŭ la normoj “pdf” kaj “ePub”.

Aperas ĉiumonate, krom aŭgusto. Senpaga literatura suplemento jarfine.

Fondita en 1909 de Aleksandr Saĥarov. Refondita en 1991.

Eldonas kaj administras: Halina Gorecka

Redaktas: Aleksander Korĵenkov

Konstantaj kunlaborantoj: Peter Baláž, István Ertl, Irina Gonĉarova, Dafydd ab Iago, Wolfgang Kirschstein, Aleksej Korĵenkov, Floréal Martorell, Valentin Melnikov, Paŭlo Moĵajev, Sergio Pokrovskij, Alexander Shlafer, Andrzej Sochacki

Poŝta adreso: RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando

Retpoŝtaj adresoj: sezonoj@kanet.ru, sezonoj@yahoo.com

Retejoj: <http://esperanto-ondo.ru>, <http://sezonoj.ru>

Perantoj. Vidu la liston sur p. 63-64.

Abontarifo por 2017

Internacia eŭra tarifo: 15 eŭroj

Internacia dolara tarifo: 17 usonaj dolaroj

Pollando: 60 zlotoj

Ruslando kaj Belarusio: 750 ruslandaj rubloj

Anonctarifo

Plena paĝo: 50 eŭroj (3000 rubloj)

Duona paĝo: 30 eŭroj (1800 rubloj)

Kvarona paĝo: 15 eŭroj (900 rubloj)

Okona paĝo: 10 eŭroj (600 rubloj)

Kovrilpaĝa anonco kostas duoble. Triona rabato pro ripeto.

Donacoj: La donacoj estas danke akceptataj ĉe la redakcia adreso (ruslandaj rubloj) aŭ ĉe nia UEA-konto «avko-u» ĉe UEA.

Recenzoj: Bonvolu sendi du ekzemplerojn de la recenzota libro, kasedo, disko k. a. al la redakcia adreso.

Represoj: Oni povas represi tekstojn kaj bildojn nur kun permeso de la redakcio aŭ de la aŭtoro kaj kun indiko de la fonto.

“La Ondo de Esperanto” (Волна эсперанто). 2017, №4 (270).

Ежемесячный журнал на языке эсперанто.

Журнал зарегистрирован Министерством Российской Федерации по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций. Свидетельство о регистрации ПИ №77-9723.

Учредитель и издатель: Горецкая Г. Р. Редактор: Корженков А. В.

Подписано в печать: 1 апреля 2017 г.

Bazaj informoj pri <i>La Ondo de Esperanto</i>	2
En tiu ĉi numero	3

Temo	5
Lu Wunsch-Rolshoven. Membronombroj de UEA: Malkresko de jardekoj	6

Eventoj	9
José Antonio del Barrio. Inaŭguro de la jaro Zamenhof en Hispanio	10
TEJO en Tutmonda Festivalo	12
Stefano Keller. CDELI 60-jara!	13
Liba Gabalda. La 11a Mediteranea Esperanto-Semajno	15
Irina Gonĉarova. Tridek programeroj por tridek aperoj	17
Amri Wandel en Ruslanda televido	19
Bharat K Ghimire. Esperanto sonas en Himalajo	20
Maritza Gutiérrez. Kubo: Esperanto kaj packulturo en la Zamenhof-Jaro	21
Jéssica Botelho. Ateliero por neesperantistoj partnere organizita	22
Irina Gonĉarova. Esperanto-Poŝtkruciĝo	23
José Antonio del Barrio. Hispanoj kongresos ĉe geamantoj	24
La Pollanda kongreso okazos en Bjalistoko	25
La kvara Interlingvistika Simpozio dediĉita al Zamenhof	26
Aleksander Korĵenkov. 150 tagoj da informado	27
Koncize (9 informoj)	29

Tribuno	30
Carlo Minnaja. Pri la Laborplano de UEA	31
Erdem Akbaş. Lingvistika esploro pere de Esperanto en la universitato Erciyes (Tr. Vasil Kadifeli)	34
Leterkesto (Jean-Luc Tortel, Luís Ladeira)	35
Zlatko Tišljar. Per la angla lingvo la usona kaj brita imperioj sklavigis la mondon	36
Aleksander Korĵenkov. La feliĉa Nordio	37

Arkivo	38
Aleksander Korĵenkov. Ho, mia kor', ne batu maltrankvile... ..	39
Jubileoj kaj memordatoj en aprilo 2017	46
Jam kvin jarkolektoj de <i>La Ondo</i> libere legeblaj	46

Kulturo	47
Leonid Andrejev. Bargamoto kaj Garasko: Rakonto (Tr. Igor Sokolov)	48
Paŭlo Moĵajevo. Lepuileca, sed neniel liliputeca! (Recenzo: Ĵak Le Puil. <i>Sen elizi'</i> : KD)	55
Ricevitaj libroj	56
Ricevitaj gazetoj	57
Nikolao Gudskov. Lingvaj militoj en Galaksio	58
<i>Literatura Foiro</i> , 2017, N ^o 285	58

Mozaiko	59
Pri kiu temas	60
Valentin Melnikov. Versportreto 7	60
Pri kio ridis Zamenhof	61
Spritaj splitoj kaj preskeraroj	62
Kiel aboni <i>La Ondon</i>	63

Sur la kovropaĝo. De la 23a ĝis la 26a de februaro 2017 en la ĉefurbo de Litovio okazis la tradicia 18a Vilna Librofoiro kun pli ol 62 mil vizitintoj kaj kvarcent kulturaj renkontiĝoj. Ankaŭ Esperanto partoprenis en la foiro danke al la kunlaboro de studentoj de la Vilna Universitato kaj aliaj Vilnaj esperantistoj: Mindaugas Žuromskas, leva Judickytė, Margarita Dautartienė kaj aliaj. En la foiro ili informis pri Esperanto kaj ties movado, vendis librojn en/pri Esperanto, disvastigis faldfoliojn kun konciza gramatiko de la internacia lingvo. (Gediminas Degėsys)

Ni en la reto:

La Ondo de Esperanto: <http://esperanto-ondo.ru/Ind-ondo.htm>

Abono 2017: <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Elŝuteblaj libroj: <http://esperanto-ondo.ru/Libroj/Libroj.php>

Novajretejo La Balta Ondo: <http://sezonoj.ru/>

Radio Esperanto: <http://sezonoj.podfm.ru/esperanto/>

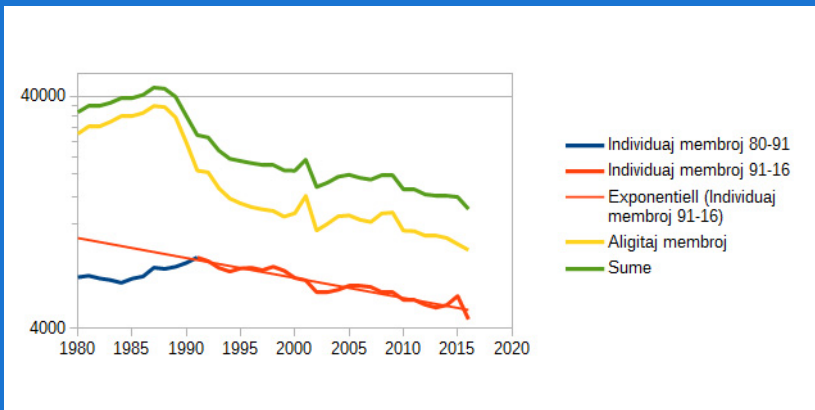
Halina en FB: <https://www.facebook.com/halina.gorecka.3>

Aleksander en LJ (ruse): <http://sezonoj.livejournal.com/>

Ruslingva informretejo: <http://rusa.esperanto-ondo.ru/>

Temo

«La individuaj membronombroj de UEA pasintjare ne falis, sed falegis kompare kun la antaŭa jaro. Estis redukto de 5501 (2015) al 4365 membroj (2016), malaperis 1136 homoj, do pli ol 20 procentoj. Eble tio sonas kiel io eksterordinara – sed ŝajne tiu falego estas ne aparte signifa», – skribas la berlina Esperanto-aktivulo Lu Wunsch-Rolshoven en sia artikolo, kiu malfermas la aprilan Ondon.

Membronombroj de UEA: Malkresko ekde jardekoj

La individuaj membronombroj de UEA pasintjare ne falis, sed falegis kompare kun la antaŭa jaro. Estis reduktado de 5501 (2015) al 4365 membroj (2016), malaperis 1136 homoj, do pli ol 20 procentoj. Eble tio sonas kiel io eksterordinara – sed ŝajne tiu falego estas ne aparte signifa. La fenomeno kunmetiĝas el du partoj – la natura ondumado de ĉiuj statistikaj nombroj, ĉi-kaze ĉefe pro la malsamspecaj UK-oj en ambaŭ jaroj, kaj la multjara malkreska tendenco ĉe UEA, jam ekde 1991. Ni rigardu la du subtemojn kaj iom la eblajn kaŭzojn.

En 2015 okazis la jubilea centa Universala Kongreso en Lillo, ĝin partoprenis laŭ la oficiala statistiko 2698 homoj. En la posta jaro sekvis la natura reduktiĝo al nuraj proks. 1252 aliĝintoj en Nitro, do malkresko je proks. 1446 homoj. Estas tiel, ke aliĝi al UEA, kiam oni volas partopreni la tiujaran UKon, estas finance interesa oferto; multaj homoj tial aliĝas speciale en siaj kongresjaroj – kaj eble ne rekotizas en la posta jaro, se ili tiam ne partoprenas en kongreso. Se konsideri tion, la membronombra reduktiĝo je 1136 homoj supozeble estis pli malpli natura konsekvenco el la kongresnombra ŝanĝiĝo. La eliro el la regula ĉiujara membroperdo ĉe UEA ne okazis de 2015 al 2016, sed de 2014 (5027 individuaj membroj) al 2015 (5501); tio estis nekutima kresko je preskaŭ 500 membroj kaŭzita de la jubilea kongreso. Jam antaŭaj jaroj estis pli bonaj ol normale.

La mezuma jara perdo ĉe la individuaj membroj de UEA ekde 1991 estas ĉ. 150 homoj; ĉiujare malaperas du ĝis tri procentoj de la membroj. En 1991 individue membri ankoraŭ 8071 homoj. Oni povas multe demandi sin pri la kaŭzoj de tiu daŭra perdo. Unu klarigomodelo estas, ke por multaj membroj de UEA la membriĝo estas pli malpli aĉeto – ili ricevas la jarlibron aŭ la gvidlibron, aldone la revuon elektronike aŭ papere. La demando do estas, ĉu la servo valoras la prezon. Por multaj homoj gvidlibro kaj jarlibro ne plu havas multan utilon; mi ekzemple metis la pasintjaran gvidlibron en la bretaron, kiam mi ricevis ĝin, kaj mi ne plu tuŝis ĝin. Kiam mi serĉas adreson aŭ alian informon, mi rigardas rete; simple por mi estas pli praktike.

La alloĝaĵo de la kategorio Membro-Gvidlibro estas la inkluzivita reta abono de la revuo. Eble tio estas la kaŭzo, kial inter 2015 kaj 2016 la nombro de gvidlibro-membroj apenaŭ malkreskis (371 post 375), dum kontraste la nombro de jarlibro-membroj draste malkreskis de 2020 al 1384 (minus 31%); ĉe revu-abonantaj membroj la falo estis 24 % (de 1753 al 1341); tiuj kategorioj rajtigas je kongresa rabato.

La revuo certe liveras multajn belajn artikolojn – sed la sperto montras, ke eĉ Esperanto-aktivuloj povas travivi ankaŭ sen ĝi. Ekzistas aliaj revuoj kaj ekzistas multaj retaj artikoloj. Ni krome konsciis, ke jara perdo de nur kelkaj procentoj estas relative malmulte por papera revuo kompare kun la drastaj perdoj, kiujn devis travivi multaj gazetoj en la ekstera mondo; ĉe kelkaj la abonantaro duoniĝis ene de jardeko. Oni povas supozi, ke la pli maljuna Esperanto-generacio nuntempe fidele plu abonas la revuon *Esperanto* (la prezo estas eltenebla kompare kun la ceteraj kostoj

Membrostatistiko de UEA. 1980–2016

Jaro	IM	AM	Sume	Jaro	IM	AM	Sume
1980	6629	27554	34183	1999	7074	12096	19170
1981	6727	29828	36555	2000	6583	12522	19105
1982	6556	29768	36624	2001	6428	14889	21317
1983	6446	31062	37508	2002	5713	10549	16262
1984	6272	32923	39195	2003	5714	11264	16978
1985	6536	33020	39556	2004	5854	12148	18002
1986	6679	33910	40589	2005	6107	12253	18360
1987	7291	36351	43642	2006	6066	11732	17798
1988	7203	35945	43148	2007	6011	11477	17488
1989	7355	32474	39829	2008	5702	12492	18194
1990	7645	25224	32869	2009	5713	12605	18318
1991	8071	19146	27217	2010	5288	10527	15815
1992	7783	18808	26591	2011	5321	10480	15801
1993	7272	16041	23313	2012	5046	10057	15103
1994	7018	14495	21513	2013	4903	10019	14922
1995	7237	13808	21045	2014	5027	9789	14816
1996	7284	13314	20598	2015	5501	9215	14716
1997	7113	13018	20131	2016	4365	8689	13054
1998	7360	12812	20172				

IM: Individuaj membroj de UEA. AM: Aligitaj membroj de UEA

de vivo en unu jaro), sed ke la juna generacio ne vidas multan kialon aboni ĝin. Ĉu tiu supozo estas vero, tio ne estas klara, ĉar la aĝostrukturoj de UEA-membroj kaj de la abonantaro ŝajne ne estas facile troveblaj en publikaj fontoj.

Redaktopolitiko por la revuo *Esperanto*

Eble ludas rolon ankaŭ la “Redaktopolitiko por la revuo *Esperanto*”. Laŭ ĝi la plej grava celo de la revuo estas “prezenti ĝustan, ĝisdatan kaj inspiran bildon pri la agado kaj strategio de UEA”. La “grandaj movadaj evoluoj” ekster UEA venas poste, forumo “por movadaj diskutoj, unuavice pri la agado de UEA, duavice pri aliaj movadaj temoj” sekvas kiel tria kaj “respeguli la tutan buntecon de la Esperanta kulturo kaj komunumo” havas la lastan lokon. Homo, kiu interesiĝas ĉefe pri kulturo kaj komunumo de Esperantujo sekve eble ne tro multe trovas siajn interesojn en la movade kaj UEA-teme orientita revuo. Kelkfoje ŝajnas, ke UEA deziras reprezenti la tutan Esperanto-komunumon – aliflanke la revua redaktopolitiko montras alian bildon, kun UEA kaj ties intereso en la centro. Indas legi ankaŭ la ceteron de la redaktopolitika UEA-regularo.

Ni krome konsciuj, ke la paperaj jarlibroj kaj revuoj komencis sian ekziston antaŭ cento da jaroj, kiam la kondiĉoj en la mondo estis sufiĉe aliaj. Eble ambaŭ povos plu ekzisti, sed eventuale nur kun reduktita eldonkvanto. Eble UEA devos daŭrigi la serĉadon, kiujn ofertojn la Esperanto-publiko nuntempe pli multe aprezos kaj pretos aĉeti.

Certe oni povas argumenti, ke membriĝi en UEA estas pli ol nur ricevi jarlibron kaj revuon. Tute klare – sed la libroservo estas malferma por ĉiu kaj same la Universala Kongreso; la rabatoj ludas rolon, sed evidente ne senfinan, almenaŭ ne post la fino de la kongresa jaro.

Krome oni povas atentigi, ke UEA deziras reprezenti la tutan Esperanto-parolantaron antaŭ la ekstera mondo kaj ke ĝi celas “disvastigi la uzadon de la Internacia Lingvo Esperanto”, kiel formulas tiun celon la UEA-statuto. La malkreskantaj membronombroj tamen indikas, ke la hodiaŭa Esperanto-publiko estas ne plu tro entuziasma pri tiuj aspektoj; Esperantujo entute pli kaj pli kreskas, dum UEA ne.

Iam la membronombroj de UEA eble estis indiko pri la bonfarto de Esperantujo. Hodiaŭ Esperantujo kreskas grandparte ekster la organiza strukturo de UEA. Retoj kiel Vikipedio, Tatoeba aŭ Reta Vortaro organiziĝas memstare. Facebook ofertas personajn kaj instituciajn retpaĝojn; krome tie eblas krei Esperanto-grupojn kaj ĉiu homo povas kontribui per Esperanto-tradukoj de la Facebook-tekstoj. Eksterkomunumaj retaj lernejoj pli kaj pli ofte ofertas Esperanto-kursojn – konataj ekzemploj estas Duolingo kaj Memrise. Ĉe Google Translate oni facile povas kunlabori sen aliĝo. Retpaĝojn pri Esperanto kreas ankaŭ multaj unuopuloj kaj grupetoj. La muzika kulturo grandparte vivas ekster la kerno de UEA. Multaj Esperanto-sciencistoj sendepende agas en siaj rondoj. Ankaŭ la kreskanta denaskula mondo bone organiziĝas memstare.

Se oni estas tre entuziasma pri tradiciaj strukturoj, oni eble bedaŭras tiun evoluon al sendependiĝo. Se oni deziras fortan kreskon de Esperantujo, oni kontraste eble ĝojas, ke la Esperanto-komunumo fariĝis multcentra kaj havas multajn iom konkurencantajn organizaĵojn, kiuj – cetere – profitas unu de la alia kopiante sukcesajn ideojn. Tiu multeco kaj plureco forte subtenas la kreskon. Ankaŭ la movado por progresigi kaj kreskigi Esperantujon ne plu estas ekskluziva tereno de grandaj asocioj: Malgrandaj unuoj, projektaj grupoj sen plia organiza kadro, atingas bonajn sukcesojn en multaj kampoj, de lingvoretejoj ĝis filmo-subtekstigo kaj Esperanto-adaptado de komputilaj programoj.

Resume ni povas konstati, ke la ĵusa membrara malkresko estis granda, sed la multjara tendenco estas la pli grava fenomeno. Ĉiukaze ni povas plenanime laŭdi la movadajn strukturojn, kiuj progresigis Esperantujon ĝis tiu grado, ke ĝi nun pli kaj pli memstaras. La daŭra kresko de Esperantujo estas subtenata kaj rapidigata ankaŭ de multaj organizaĵoj ekster UEA kaj eĉ ekster Esperantujo.

Lu Wunsch-Rolshoven
EsperantoLand

Eventoj

Prizamenhofa prelego de la prezidanto de Hispana Esperanto-Federacio (HEF) José Antonio del Barrio, okazinta la 2an de februaro en la jud-kultura centro Sefarad-Israel en Madrido (vidu p. 10-11), estis la unua ero en la eventoserio, planita kaj efektivigata de HEF okaze de la Zamenhofa Jaro 2017. Pliaj jubileaj eventoj de HEF okazis en februaro kaj marto en Madrido kaj Cheste, kaj ili daŭros en Sevilo kaj aliaj urboj de Hispanio.

Inaŭguro de la jaro Zamenhof en Hispanio

Hispana Esperanto-Federacio (HEF) komencis en februaro la aktivadojn programitajn por la Jaro Zamenhof. Ĝi estis inaŭgurita la 9an de februaro en la publika biblioteko de la kvartalo Vallecas, en Madrido. Tiu loko estis elektita, ĉar en tiu biblioteko situas la Centro de Pola Kultur-intereso de Madrido, kreita de la registaro de la Madrida regiono por montrado kaj utiligo de la kulturo de la komunumoj de enmigrantoj, sub la aŭspicio de la Pola Instituto de Kulturo en Madrido.

La inaŭguron partoprenis la direktoro de la Biblioteko, Carmen García-Risco, la direktoro de la Pola Instituto, Mirosława Kubas-Paradowska, kiu konvinke montris la apogon de la instituto al la agado de la esperantistoj en la Jaro Zamenhof, la prezidanto de HEF, José Antonio del Barrio, kaj la direktoro de Fundación Esperanto, Manuel Pancorbo. Dum la prezentado oni konfirmis, ke la Hispania organizaĵo de blinduloj ONCE dediĉos unu el la biletoj de sia fama loterio, tiun de la 8a de aŭgusto ĉi-jara, al d-ro Zamenhof. Oni kompletigis la prezenton per gvidata vizito al la ekspozicio pri Esperanto kiu dum tiuj tagoj estis montrata en la halo de la Biblioteko.

Iom antaŭe, la 2an de februaro José Antonio del Barrio prelegis pri Zamenhof en la Centro Sefarad-Israel, kreita de la Ministerio pri Eksteraj Aferoj por flegi la rilatojn kun la juda kulturo, kies sidejo troviĝas en historia palaco en la plej centra strato de Madrido. Dum la prelego estis pritraktita ankaŭ la konekto de Zamenhof kun la juda kulturo de lia tempo kaj la historia kunteksto de lia verkaro kaj idearo. Poste sekvis intervjuo en radio Sefarad rilata al la juda kulturo por hispanlingvanoj.

La ekspozicio pri Esperanto kaj Zamenhof vojaĝis poste al Cheste, urbeto en la provinco Valencio, kiu havas de jardekoj tre longan tradicion pri Esperanto, kaj estas sidejo de la historia klubo "Lumradio".

La ekspozicio, kiu konsistas el serio da paneloj pretigitaj de HEF, ĉi-okaze kun aldono de bildo kun fotoj kaj gazetaraj informoj rilataj al la historio de Esperanto en Cheste, plus diversa materialo havigita de la loka grupo, estis montrita en la Teatro Liceo, historia kultura konstruaĵo de la urbo. Ĝi estis inaŭgurita la 3an de marto per ceremonio, kiun ĉeestis granda publiko. Ĝi estis prezentita de José Manzanera, la prezidanto de la grupo, kaj parolis dum ĝi la urbestro, José Morell, la urbkonsilisto pri kulturo, María Angeles Llorente, kaj la prezidanto de HEF.

La urbestro kaj la urbkonsilistino per varmaj paroladoj substrekis la riĉan historion de Esperanto en Cheste, en kiu tri stratoj portas la nomojn de esperantistoj, kaj montris sian apogon por ke tiu tradicio plu daŭru. Dum la sekvaj tagoj la loka grupo gvidis vizitojn al la ekspozicio, inter ili por lernejanoj (*vidu la suban foton*).

En aprilo la ekspozicio vojaĝos al la universitato de Sevilo, kaj poste al aliaj urboj de la lando. Pri aliaj planoj kaj atingoj ni informos en venontaj numeroj.

José Antonio del Barrio

TEJO en Tutmonda Festivalo

Ana Stretcu kaj Klara Ertl reprezentis TEJO-n en Tutmonda Festivalo de Ideoj por Daŭripova Evoluo (Global Festival of Ideas for Sustainable Development) en Bonn, Germanio. La evento organizita de UN (Unuiĝintaj Nacioj) okazis de la 1a ĝis la 3a de marto 2017. Dum la Festivalo oni diskutis pri la plej taŭgaj kaj efikaj manieroj atingi ĝis 2030 la 17 daŭripovajn celojn de la Tutmonda Tagordo de UN.

En la evento estis diskutoj, laborgrupoj, zono de virtuala realo. La Festivalo estis kompreneble ankaŭ bona okazaĵo por ke la homoj/organizoj povu koni unu la alian.

La Festivalo estis la unua “ludebla konferenco” ĉar estis apo specife pretigita por la evento, per kiu la homoj povis ludi kaj kunlabori por atingi la daŭripovajn celojn. Kaj estis eĉ specifa novaĵkanalo kiu prezentas kiel la situacio evoluas – CNN. Estas ankaŭ kanto kiu helpas memori la 17 daŭripovajn celojn.

Ana kaj Klara estas parto de la KER teamo de TEJO (Komisiono pri Eksteraj Rilatoj). Ana estas volontulino en la Centra Oficejo en Roterdamo kaj Klara ofte okupiĝas pri aferoj rilate al UNITED kaj Unesko.

Ĝi estas demonstra versio de la 65-paĝa aprila *Ondo*. Por legi la tutan gazeton oni devas aboni ĝin. La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn.

Pli detale pri la aboneblo de *La Ondo de Esperanto* legu en nia retejo:

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

150 tagoj da informado

La 27an de oktobro 2016 en la novaĵretejo La Balta Ondo (<http://sezonoj.ru>) aperis la novelo *Dank-esprimo* de Julian Modest. Ekde tiu tago en ĉi tiu novaĵretejo ĉiutage aperas almenaŭ unu nova teksto. La 26an de marto estis la 150a tago en ĉi tiu senprecedence longa seninterrompa serio. Ĉi tiu “ronda” nombro estas bona preteksto por resumi la funkciadon de la retejo.

La Balta Ondo estis lanĉita je la Zamenhofa tago 2010. Nun en ĝi estas 1410 artikoloj (afiŝoj, laŭ la terminaro de WordPress). Krome en la retejo estas dek konstantaj paĝoj (Liro, Kiosko k. a.) kaj pluraj subpaĝoj. La artikoloj estas distribuitaj laŭ 16 kategorioj kaj markitaj per 1853 temaj etikedoj. La artikolojn sekvas 2 mil 351 aprobitaj komentoj de niaj legantoj.

En aŭgusto 2011 ĉe La Balta Ondo ekfunkciis la vizit-kalkulilo Counterize, kiu ebligas vidi plurajn informojn pri la vizitado de nia retejo. Kompreneble, robotoj kaj la administranto, kiu ĉiutage venas al la paĝo pro administraj bezonoj, estas ekster la statistiko. Malgraŭ la filtrilo de Counterize kaj malgraŭ la kontraŭspamaj kromprogramoj, ĉiutage la administranto mane forigas dekojn (iam eĉ centojn) da vizitoj registrataj de Counterize, kaj rezulte ni havas sufiĉe fidindajn informojn pri la reala vizitado de la retejo.

Ekde aŭgusto 2011 en nia retejo okazis 525 mil 369 paĝovizitoj (angle: “hits”). Ne kalkulante la vizitojn de la ĉefpaĝo kaj la vizitojn per kategorioj kaj etikedoj, ni konstatas, ke jam 330 mil 398 fojojn estis vizititaj konkretaj afiŝoj.

En la listo de la plej ofte vizitataj artikoloj en La Balta Ondo plej supre plu estas la unua parto de la eseo “Teorio de disvastiĝo de novaĵoj, aplikata al Esperanto”, verkita de Dennis Keefe.

Pli ol milfoje estis legitaj jenaj 22 tekstoj:

- 3660 Dennis Keefe: Teorio de disvastiĝo de novaĵoj, aplikata al Esperanto (1)
- 2178 Aleksander Korĵenkov: Kiom da esperantistoj en Ruslando? Ne malpli ol 992
- 1338 Halina Gorecka: Chuck Smith: la Esperantisto de la Jaro 2015
- 1335 Grigorij Arosev: Postprezidaj meditoj
- 1305 Halina Gorecka: Peter Baláž: la Esperantisto de la Jaro 2012
- 1288 Aleksander Korĵenkov: Kie kongresi post tri jaroj?
- 1250 Komitatano Z: Hundoj bojas, karavano vojas
- 1244 La Ondo de Esperanto en 2016
- 1227 Aleksander Korĵenkov: La Unua Libro (*Nia trezoro*)
- 1225 [Aleksander Korĵenkov, Flo Martorell]: Katastrofo ĉe Vinilkosmo

- 1211 José Antonio Vergara: Esperanto estas multe pli valora ol speco de mal-angla aŭ identecofonto de supozata “popolo”
- 1172 Trevor Steele: Ĉu malesperi?
- 1170 Halina Gorecka: *La hobito* reaperis
- 1148 Halina Gorecka, Aleksander Korĵenkov: Iom pri *La Ondo de Esperanto*
- 1136 Rekomendo de la Akademio pri la uzo de propraj nomoj
- 1132 Halina Gorecka: Tolkien en Esperanto: Nova e-libro
- 1082 Zlatko Tišljarić: Josip Broz Tito (*Nia trezoro*)
- 1079 Grigorij Arosev: Kio estas la reala trezoro de REU?
- 1064 Andreas Künzli: Inter finvenkismo kaj raŭmismo
- 1032 Brian Bishop: Volapuko havas novan Cifal!
- 1022 Andreas Künzli: Baudouin de Courtenay (*Nia trezoro*)
- 1017 Dennis Keefe: Teorio de disvastiĝo de novaĵoj, aplikata al Esperanto (2)

Kvankam La Balta Ondo estas novaĵretejo, la plej legataj tekstoj en ĝi estas ne Esperanto-novaĵoj, sed plejparte artikoloj kaj intervjuoj pri la problemoj de la Esperanto-movado, kiuj dum jaroj ne perdas sian aktualecon. Nur la 23an lokon en la popularec-listo okupas la plej legita artikolo pri Esperanto-kongreso, nome, la artikolo de Jukka Pietiläinen pri la pasint-jara 101a Universala Kongreso de Esperanto en Nitra.

Vidu la liston de la plej legataj (pli ol 500-foje) prikongresaj artikoloj:

- 999 Jukka Pietiläinen: Mondkongreso en malgranda urbo (UK-101, Slovakio, 2016)
- 978 Halina Gorecka: BET-49: Interesaj kaj agrablaj tagoj en Utena (Litovio, 2013)
- 797 Jukka Pietiläinen: Rejkjaviko – malgranda kaj intima (UK-98, Islando, 2013)
- 719 Katalin Kováts: La unua kursaro sur la Esperanto-Insulo (Ĉinio, 2012)
- 695 Anna Maria Konięcowska-Lachowska: ARKONES: Oni ne povas kabei... (ARKONES-29, Pollando, 2013)
- 671 Katarína Nosková: SES plena je surprizoj (Slovakio, 2013)
- 612 Maria Nazaré de C. Laroca: Neforgesebla NASK 2013 (Usono, 2013)
- 569 Halina Gorecka: BET-52: Pli ol tricent verdstelanoj en la verda urbo (Litovio, 2016)
- 556 Jukka Pietiläinen: 99a Universala Kongreso de Esperanto (Argentino, 2014)
- 552 Françoise kaj Flo!: FESTO 2013: Estis bonega festivalo! (Belgio, 2013)
- 537 Nikolao Gudskov: SAT-Kongreso en (ne tro) suna Jalto (Ukrainio, 2012)
- 517 Jukka Pietiläinen: La jubilea kongreso (UK-100, Francio, 2015)
- 505 Jukka Pietiläinen: Hanojo – eburtura kongreso (UK-97, Vjetnamio, 2012)
- 501 Trezoro Huang Yinbao: Esperanto por la azia kunlaboro (8a Azia Kongreso de Esperanto, Ĉinio, 2016)

Aleksander Korĵenkov

✳ 6 mar 2017 Ewa Szkdelska k Huang Lin, kulturoficistoj de la pollanda ambasado en Ĉinio, vizitis la E-Muzeon en la Zaozhuang-a Universitato (orienta Ĉinio); oni decidis en septembro 2017 okazigi ekspozicion pri Zamenhof k pola kulturo en la antikva urbo Tai'erzhuang, kiu simile al Varsovio estis detruita en la Dua Mondmilito k poste rekonstruita. (*El Popola Ĉinio*)

✳ 2 mar 2017 interkonsenton pri instruado de Eo subskribis la lernejo Hadeĝnon en Calavi, apudurbo de Kotonuo (Benino) k la asocio “Scio Sen Bariloj”; ĉiuj instruistoj k la direktoro ĉeestis la unuan lecionon. (Mireille Grosjean)

✳ La Bavara Ŝtata Biblioteko informis la Munkenan E-Klubon, ke ĝi planas je la 100a mortodato de Zamenhof instali virtualan rondiron tra la vivo de la kreinto de Eo. (EK Munkeno)

✳ 25 feb en la programo X-faktoro de la litovia televido TV3 kun la kanto *Maro* konkursis kantistino el Visaginas Veronika Konan; ŝi sukcese prezentis kanton en Eo k promociĝis al la sekva konkursetapo. (Vytautas Ŝilas)

✳ Perla Martinelli k Giorgio Silfer per oficialaj akreditivoj reprezentis Feminisman E-Movadon k la redakcion de *Literatura Foiro* en la 39a Internacia Festivalo de la Femina Filmo, okazinta meze de marto apud Parizo. (HeKo)

✳ “Lingvoilo” (LanguageTool) estas liberakoda plurlingva programo por kontroli ortografion, gramatikajn erarojn k stilon de tekstoj en Eo k pluraj aliaj lingvoj; oni povas ne nur uzi ĝin en ĝia retejo, sed oni povas elŝuti kromaĵon por sia retumilo. La prizorganto k programisto de “Lingvoilo” estas Dominique Pelle. (Ret-Info / Lingvo-Studio)

✳ Progresas la preparado de broŝuro pri la Ea literaturo, kiu celas prioritare la PEN-anaron (pli ol 13 mil verkistojn en pli ol cent tridek landoj); la franclingva varianto, pri kiu zorgas Marie-France Conde Rey, estos preta ĉi-jare; pri la hispanlingva k la anglalingva variantoj okupiĝas Andrés Martín respektive Chiara Macconi. (HeKo)

✳ Je 30 mar 2017 al la 102a UK, kiu okazos ĉi-somere en Seulo, aliĝis 905 personoj el 58 landoj; plej multe (198) el la kongreslando Koreio, sekvas Japanio 146, Ĉinio 81, Francio 73, Brazilo 34, Germanio 32, Ruslando 26, Pollando 25, Usono 21. (uea.org)

✳ La Komitato de Kultura Centro E-ista proponas al la Asembleo de la kulturcentro, kunvenonta en Ĉaŭdefono 14 apr 2017, la trian numeron de la monata informilo sub la titolo “La eta heroldo de KCE” k la subtitolo “monata informilo de Kultura Centro Esperantista”. La titolo memorigas litertipe la antikvan de *Heroldo de Esperanto*, uzitan ĝis la pasinta jaro. (HeKo)

Tribuno

En la marta Ondo debutis nia nova rubriko “Vidpunkto”, en kiu pri la nuna stato kaj estonteco de Esperanto parolas konataj aktivuloj, kies opinioj ne estas tute identaj kun la ideoj de la nunaj gvidantoj de la Esperanto-movado.

Ĉi-foje en la nova rubriko gastas Carlo Minnaja, kiu dediĉas sian atenton al kelkaj punktoj rilataj al kulturo en “Strategiaj prioritatoj de UEA 2013-2017” (apendico de la “Strategia Laborplano de UEA 2013-2017”)

Universala Esperanto-Asocio
(en oficialaj rilatoj kun UN kaj Unesko)

[ensalutu](#) • [registru vin](#)

[Aliĝoj](#) | [Kongresoj](#) | [Delegitoj](#) | [Revuoj](#) | [Katalogo](#) | [Via spaco](#)[Subtenu UEA!](#)

[UEA?](#) | [Aktuale](#) | [Asocio](#) | [Strategio](#) | [Landoj](#) | [Fakoj](#) | [TEJO](#) | [Teko](#)

- [Strategia laborplano](#)
- [Enkonduko](#)
- [Konsciigo](#)
- [Kapabligo](#)
- [Komunumo](#)
- [Kunordigo](#)
- [Strategiaj Prioritatoj](#)

Strategia Laborplano de UEA 2013-2017

Enkonduko

0. Ĝeneralaj rimarkoj

- ▶ 0.1. *Strategia Bazo.* Ĉi tiu skizo de la strategio de UEA por la kvar jaroj 2013-17 estas bazita sur pli frua dokumento, la Strategia Bazo de UEA, kiu aperis en la revuo Esperanto en oktobro kaj novembro, 2012. Oni trovas tie la ĝeneralan pensokadron, kiu gvidis la verkadon de la Strategia Plano.
- ▶ 0.2. *Ĉefaj agadkampoj.* La Strategia Bazo analizas la agadon de UEA laŭ kvar ĉefaj agadkampoj: Konsciigo, Kapabligo, Komunumo, kaj Kunordigo. La nuna dokumento plidetaligas la strategion sur tiuj kampoj. En pluraj lokoj, nomoj kaj aliaj detaloj ŝanĝiĝis en komparo kun la pli frua teksto, sed la baza direkto de la strategio restas senŝanĝa.

Pri la Laborplano de UEA

de Carlo Minnaja

De jardekoj mi ne plu havas respondecojn en UEA, mia lasta komitatana mandato finiĝis verŝajne en 1980; do komentado de la longa kaj certe skrupule redaktita Laborplano de UEA 2013-2017 estas ekster miaj kapabloj, kvankam mi nur supraĵe notus, ke nur eta parto de la tuto, fakte optimisme troa, estas realigita. Mi rigardis kun simpatio la allogan siglon “AMO”, kvankam laŭ mi ne temas pri maturigo de aktivuloj, kiuj jam estas maturaj per si mem, sed ja pri aktivigo de maturuloj, sed mi agnoskas, ke perdiĝus la ĉarmo se oni siglus MAO. Preter tiu ĉi eksterema rimarko, mi limigas mian atenton al kelkaj punktoj rilataj al kulturo, spurante tiun vorton en la Apendico: “Strategiaj prioritatoj de UEA 2013-2017”.

En la punkto 1.2 de tiu apendico estis planita la kreo de datumbazo de “Amikoj de Esperanto” al kiuj oni sendu movadajn novaĵojn. Mi dubas, ke tio estis kreita. Ankoraŭ en la tempo de Lapenna ekestis kategorio de “Apogantoj”, kun listo kaj membrokartoj, sed post malmultaj jaroj tio estingiĝis. Analoge, la Akademio de Esperanto, en la tempo de la prezidanteco de Albault, kreis asocion de “Amikoj de la Akademio” kun la celo ricevi donacojn kaj informi pli vastan publikon ol la nuran membraron; tio estingiĝis kun la ŝanĝo de la prezidanto. Kvankam certe laŭindaj en perspektivo, ĉi tiuj klopodoj iel partoprenigi en la idealoj de asocio personojn ekster la specifa medio ne funkciis. Retejo esperanto.net ŝajnis ŝlosilo al tiu etendo de la asocio al la ekstera mondo, sed ankoraŭ nun ĝi povas esti konsiderata funkcia nur en sia esperantlingva versio, en aliaj lingvoj la retejo ankoraŭ atendas kompletigon. Kaj eĉ se rigardi la esperantan version, la mencio pri poezio nur de Kalocsay, Baghy kaj Miĥalski jam mortintaj antaŭ almenaŭ duon-jarcento, kaj la nemencio almenaŭ de Boulton kaj Ragnarsson, kiuj, same kiel Auld, estis kandidatigitaj (ne ja “nominataj”???) al Nobel-premio pri literaturo estas for de aktualeco. Ŝajne freŝe aperintajn literaturkritikajn tekstojn la kompilinto de la retejo ne prikonsciis.

La libromerkato estas asfiksia, kaj la statistiko aperinta en la aprila numero de *Esperanto* estas deprima. Preter la eksplodaj *Poŝamiko* de Allée kaj Kováts kaj

La danĝera lingvo (2a eld.) de Lins, kiuj superas 200 ekzemplerojn, neniu verko atingas 80 ekzemplerojn venditajn en 2016 de la libroservo de UEA. Tamen veras, ke, laŭ aserto de spertulo kia Osmo Buller, nur duono de la tuta libromerkato pasas tra UEA, do la statistiko estas nur parta kaj por havi realan bildon oni devus statistiki la vendojn ĉe la eldonejoj (kio kompreneble ŝanĝus la klasifikojn de la plej vendataj entute), sed eĉ ĉi tiu nova bildo aspektus magra. Kiam Attila Kaszás alprenis la redaktadon de *Esperanto* li intencis starigi stabilan teamon de recenzantoj kaj al la sinproponintoj li sendis liston de la verkoj kuŝantaj ĉe UEA kaj atendantaj recenzon: ili estis 522, kaj pluraj malnovis jam pli ol dek jarojn. Evidente la recenza strukturo estas nekontentiga kaj nerecenzata libro riskas ŝimi en magazenoj; aliflanke la paĝoj en la revuo dediĉataj al recenzoj estas tro malmultaj, kvankam, nu, proporcie ĝustaj kompare kun la spaco en la revuo. La libroservoj, kaj ĉefe UEA kiel la plej granda, povus mem eldoni bitbultenon konsistantan nur el recenzoj, por iom movi la merkaton: elspezoj estus minimumaj, jam antaŭ ol vidi la libron fizike leganto estus informita kaj sur la tabloj de la libroservo dum kongreso li renkontiĝus kun konato. Ĉu la anoncita tute nova retejo, <http://revuoesperanto.org> kien ĉiu rajtu meti sian kontribuon, ŝtopos ĉi tiun enorman truon? Kompreneble ankaŭ por tio necesas revizianto, kiu eventuale bridu esprimojn pri kiuj UEA devas poste publike pardonpeti, kiel bedaŭrinde jam okazis antaŭ ne longe. Tiu retejo estas en la revuo indikita kiel loko kie oni trovu plenan liston de libroj venditaj, sed ĝis hodiaŭ tiu listo ne aperis.

Kiom da libroj eldoniĝas ĉiujare? En 2015 aperis ĉ. 150 presitaj verkoj. Por kompari, en Italio aperis ĉ. 67.000 libroj (inkluzive represojn), t. e. ĉ. 1,1 por ĉiu milo da landaj enloĝantoj (Italio randas 60 milionojn inkluzive bebojn kaj senkonsidere al vivantoj eksterlande). En Germanio preskaŭ same, ĉ. 1 por ĉiu milo. Se oni supozu la saman proporcion por la esperantlingva komunumo, tio rezultigus 150.000 legipovulojn, kio donus nombron ege pli malgrandan ol estas iuj sondoj, ekz. Vikipedio, kiuj klasas la eblajn konantojn (do utilajn por la libromerkato) inter 500.000 kaj 2.000.000. Kiu statistiko donas pli kredindan bildon? Se fakte legokapabluloj estus unu miliono, aŭ eĉ nur 150.000, la eldonnombro tamen estas mikrobdimensia: malmultaj eldonejoj aŭdacas aperi per pli ol 500 ekzempleroj, kio do rezultigus 75.000 legantojn (se ni konsideras ke la magazenoj regule malpleniĝas). Eble pli versimila nombro.

Inter la celoj kaj strategioj de UEA, se ĝi volas respekti sian epiteton “universala”, devus esti la kunlaboro kun aliaj esperanto-establoj, konigante ilian agadon, eĉ se ĉiu havas sian strategion: dise velas, kune celas. Tio ne okazas ĉiam: la rubriko

Ĝi estas demonstra versio de la 65-paĝa aprila *Ondo*. Por legi la tutan gazeton oni devas aboni ĝin. La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn.

Pli detale pri la aboneblo de *La Ondo de Esperanto* legu en nia retejo:

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Arkivo

Antaŭ cent jaroj, la 14an de aprilo 1917 en Varsovio, tiam sub la milita regado de Germanio, forpasis Lazarj Markoviĉ Zamenhof. En la sekvaj paĝoj vi povas konatiĝi kun la lasta vivoperido de la aŭtoro de Esperanto.

Ho, mia kor', ne batu maltrankvile...

de Aleksander Korĵenkov

Okaze de la centa mortdato de Ludoviko Zamenhof, forpasinta la 14an de aprilo 1917, ni aperigas fragmentojn el la 16a ĉapitro de la dua eldono de *Homarano* (2011) de Aleksander Korĵenkov, en kiu temas pri la tri lastaj vivojaroj de la aŭtoro de Esperanto. La teksto estas iomete modifita por gazeta aperigo (ekzemple, estas forigitaj referencoj kaj notoj, kiuj ĝenus la legadon).

La 1an de aŭgusto 1914 Germanio deklaris militon al Ruslando. Ludoviko Zamenhof kaj lia edzino, kiuj tiutage forveturis trajne el Berlino al Parizo, estis haltigitaj en Kolonjo. Oni anoncis, ke, kiel civitanoj de Ruslando, ili devos tuj forlasi Germanion. Ili do veturis tra la tuta lando al la orienta limo de Germanio, sed ĉar la limo inter Germanio kaj Ruslando estis fermita, ili devis reveni al Berlino kaj fari grandan ĉirkaŭvojaĝon, unue al la haveno Saßnitz (insulo Rügen), poste al Svedio, de tie tra Finnlando al Sankt-Peterburgo, kaj fine al Varsovio, kien ili venis la 15an de aŭgusto. Adam Zamenhof, tiam 26-jara kuracisto, rakontis pri la stato de sia patro post la reveno:

«Li revenis hejmen kun koro rompita ne nur en senco simbola. La grava kormalsano komenciĝis efektive en tiu ĉi malgaja epoko. Malgaja li rekomencis sian ĉiutagan laboron en Varsovio, ĉiam pli malgaja, kiam li vidis, ke la milito fariĝas ĉiam pli kruela kaj la espero pri baldaŭa fino estas pli kaj pli malcerta».

La 22an de novembro Zamenhof havis koratakon, kaj Adam telefone vokis doktoron Kunig, faman fakulon pri kormalsanoj. Tiu trovis la staton de la koro nekontentiga, kaj Zamenhof estis devigita resti en la lito dum kelkaj tagoj. Adam dum tiu tempo anstataŭis lin en lia laborejo, kaj post la resaniĝo de Zamenhof ili dividis la labortempon tiel, ke la filo akceptis pacientojn matene, kaj la patro dum du horoj posttagmeze. Ekde tiam Zamenhof povis fordoni sin al Esperanto ankaŭ matene, kaj ne plu devis labori nokte.

La tutan liberan tempon ekster la du laborhoroj li dediĉis plejparte al la tradukado de la Biblio kaj apenaŭ forlasis la hejmon. Finfine, la 3an de marto 1915 li skribis al la pastro Rust, ke la Malnova Testamento estas jam tute tradukita, sed pro la milito la sendado de la traduko estis prokrastita, kaj la Biblio aperis (kune kun la Nova Testamento) nur en 1926.

La domo en la kruciĝo de la stratoj Dzika (Sovaĝa) kaj Pawia, en kiu la Zamenhofoj loĝis ekde 1897, troviĝis en la centro de la kvara Varsovia kvartalo, kie 92% da loĝantoj estis judoj. La domoj en ĉi tiu kvartalo estis dense loĝataj, kaj en la teretaĝoj estis multaj butiketoj. En ĉi tiu juda kvartalo, plena de bruoj kaj trafiko, mankis interesaj lokoj, kaj oni devis veturi per tramo aŭ droŝko por serĉi iom da verdaĵo kaj pura aero. Tiuj kondiĉoj ne estis bonaj por la malboniĝanta sano de Zamenhof, kaj liaj samfamilianoj konvinkis lin ekloĝi en alia kvartalo.

En julio 1915 la geedzoj Zamenhof forlasis la Sovaĝan straton kaj ekloĝis en la strato kun pli konvena nomo – Królewska, do, Reĝa strato. Zamenhof pasigis la reston de sia vivo en la komforta sepĉambra loĝejo №7 en la tria etaĝo (la dua, laŭ la okcidenteŭropa kalkulmaniero) de la bela domo №41 en la plej bona distrikto de Varsovio, proksime al la centra urba parko. Tie estis bonaj kondiĉoj por trankvila laboro, kaj li povis fari negrandajn ripozigajn promenojn. Kvankam lian kuracistan praktikon en la strato Dzika plene reprenis Adam, li ne konsentis tute ĉesigi sian praktikadon, sed nur malmultaj pacientoj estis allasitaj al lia kuracista kabineto kaj ili ne forradis al li la tempon, kiun li pli volonte uzis por sia kara ideo.

En la sama monato la Ruslanda armeo forlasis Varsovion, kaj la urbon okupis, feliĉe sen batalo, la armeo de Germanio.

Fininte la tradukadon de la Biblio, Zamenhof decidis unue traduki fabelojn de Andersen. Sed poste? Li deziris komenci sisteman tradukadon de diversaj plej famaj verkoj el la tutmonda literaturo kaj li ekserĉis eldoniston, kiu surpronus la financadon de tiu projekto. Krome, li volis, ke ankaŭ aliaj religiaj libroj estu tradukotaj, la korano kaj la sanktaj libroj de budismo, ĉar ĉiuj fondintoj de religioj “havis unu saman celon: ili volis igi pli bonaj kaj pli feliĉaj la homojn”. Sed tiujn verkojn traduku aliaj kompetentuloj, ne li. Ankoraŭ antaŭ la milito Bolingbroke Mudie petis lin, interalie, verki sian propran biografion.

Zamenhof tiam respondis: «Sisteman plenan aŭtobiografion mi nun ne povus publikigi; mi tamen jam delonge havas la intencon komenci (post la fintraduko de la Biblio, se mi tiam ankoraŭ vivos kaj estos laborkapabla) longan serion da artikoloj sub la titolo “Rememoroj kaj Meditoj». Sed, bedaŭrinde, dum la du jaroj da “post-biblia” vivo, li ne trovis la tempon por realigi ĉi tiun intencon.

Do, ankoraŭ en sia malnova loĝejo li eklaboris pri Andersen. La labormetodon de Zamenhof jene priskribis lia filo Adamo:

«En sia laboro li estis tre regula kaj sistema. Lia ĉiutaga tasko estis antaŭfiksita kaj devis esti nepre plenumita: tiom da paĝoj de traduko ĉiutage, tiom dum la monato. Mi ofte admiris la akuratecon, kun kiu la laboro estis finita laŭ la dato notita en la kalendaro je la komenco. Kaj se ekzemple tri tagoj estis fiksitaj por ĝoja ripozo post la fino de la traduko de la Biblio, la fabeloj de Andersen jam estis sur la skribtablo precize en la kvara tago».

Pro sia malsano li ofte interrompis sian laboron. Kaj la milita etoso ĉiam malĝojigis lin, kiu sian vivon dediĉis al la paca reunuiĝo de l' homaro. Multaj esperantistoj

pereis, inkluzive de la prezidanto de UEA, Bolingbroke Mudie. Sed plej ĉagrenis Zamenhofon la morto de lia plej juna frato Aleksandro, kiu mortis la 18an de julio 1916 en Dvinsk (Vitebska gubernio de Ruslando; nun: Daugavpils en Latvio). Aleksandro estis iom aparta en la familio. Unue, li estis la sola fraŭlo inter la gefratoj. Due, en la familio li plej multe da tempo dediĉis al la juda problemo. Kiel adepto de la teritoriismo, doktrino celanta fondi la judan ŝtaton ekster Palestino, li pasigis kelkan tempon en la Suda Ameriko kaj fondis agrokulturan judan kolonion en Brazilo.

Zorgigis Zamenhofon ankaŭ lia filino Sofia, kiu, ricevinte la kuracistan licencon, eklaboris ĉe sia onklo Kadyŝ Senderoviĉ (Konstantin Aleksandroviĉ) Zilbernik en la urbo Lebedin (Ĥarkova gubernio de Ruslando, nun en Sumia regiono de Ukrainio). Pro la retiriĝo de la Ruslanda armeo Sofia Zamenhof ne povis reveni en Varsovion, okupitan de Germanio. Nur en 1922 ŝi revenis en Pollandon.

Dum kanonoj elokventas, muzoj silentas... La vivo esperantista, same kiel la kultura vivo, velkis dum la milito. Nur malofte esperantistoj venis al la Zamenhofoj. Inter la vizitantoj estis Leo Belmont, Odo Bujwid, Edward Wiesenfeld. Antoni Grabowski, kies familio restis en Ruslando, ekde aŭgusto 1916 regule venis al la Reĝa strato por legi fragmentojn el sia traduko de *Sinjoro Tadeo* de Adam Mickiewicz. Zamenhof kun intereso kaj plezuro aŭskultis kaj donis al Grabowski valorajn konsilojn. Ofta gasto estis ankaŭ la germana majoro kaj esperantisto Paul Neubarth, la havena komandanto de Varsovio. En decembro 1916 Varsovion vizitis Edmond Privat, kiu jene skribis pri sia lasta renkontiĝo kun Doktoro Esperanto:

«La paca geniulo timas, ke li ne povos plenumi la pli gravan parton de sia devo al homaro, t. e. la klopodo por starigi intergentan liberan fratecon. Ni ja scias, ke nur por tiu celo li donis al ni la lingvon, kiu sufiĉis por lin famigi kaj igi nin jam tre dankaj».

Zamenhof daŭre prilaboradis sian homaranismon, kaj du monatojn antaŭ la forpaso, la 15an de februaro 1917, li sendis ĝian lastan version al la germana advokato Ludwig Schiff. Li petis, ke Schiff traduku ĝin en la germanan kaj sendu ĝin al René de Saussure, por ke tiu aldonu la francan tradukon, presigu la tekston kaj dissendu ĝin al ĉiuj gazetoj de la mondo. Same kiel antaŭe, ankaŭ ĉi tiu konsistis el antaŭparolo kaj deklaro. La antaŭparolo enhavis novan klarigon de la doktrino:

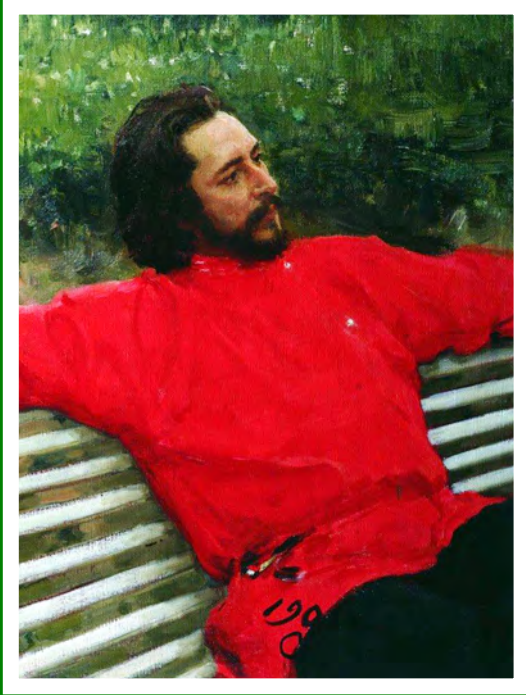
«Sub la nomo “Homaranismo” <...> mi volas paroli pri strebado al “homeco”, al forigo de intergenta malamo kaj maljusteco kaj al tia vivmaniero, kiu iom post iom povus konduki ne teorie, sed praktike al spirita unuiĝo de la homaro».

Ĝi estas demonstra versio de la 65-paĝa aprila *Ondo*. Por legi la tutan gazeton oni devas aboni ĝin. La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn.

Pli detale pri la aboneblo de *La Ondo de Esperanto* legu en nia retejo:

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Kulturo

Okaze de Pasko, kiun ĉi-jare festas je la sama dato, la 16a de aprilo, la kristanoj de ĉiuj konfesioj kaj kalendaroj, ni aperigas la krestomatian Paskan rakonton (1898) de Leonid Andrejev (1871–1919). Pro ĉi tiu traduko Igor Sokolov iĝis laŭreato de la literatura konkurso Liro-2015 en la branĉo “Traduko el la rusa lingvo”.

Gajan Paskon!

Bargamoto kaj Garasko

de Leonid Andrejev

Estus maljuste diri, ke la naturo mistraktis Ivanon Akindinoviĉ Bergamotov, kiu estis oficiale nomata “Policisto №20”, kaj neoficiale – simple Bargamoto. La loĝantoj de unu el la urborandoj de la gubernia urbo Orjol, pro sia loĝloko nomataj “kanonistoj” (laŭ la Kanonista strato), kaj en la spirita aspekto karakterizataj kiel “kanonistoj kun kapoj rompitaĵ”, donis al Ivano Akindinoviĉ ĉi tiun kromnomon, tute ne pensante pri la ecoj, apartenantaj al la subtila kaj delikata frukto bergamoto. Laŭ sia aspekto Bargamoto pli similis al mastodonto aŭ ĝenerale al unu el tiuj ĉarmaj sed pereintaj estaĵoj, kiuj pro spacomanko jam antaŭ longe forlasis la Teron, okupitan de feblaj hometoj. La alta, dika, forta, laŭtvoĉa Bargamoto estis rimarkinda figuro sur la horizonto de ĉi-urba policistaro, kaj li certe antaŭ longe atingus pli altan rangon, se lia animo, premita per dikaj muroj, ne estus en heroece profunda dormo. Eksteraj impresoj, penetrante en la animon de Bargamoto tra liaj mallarĝaj grasaj okuletoj, survoje perdis siajn akrecon kaj potencon kaj atingis la celitan lokon kiel malfortaj resonoj kaj rebriloj. Homo kun sublimaj pretendoj eble nomus lin karnopeco; la distriktaj inspektoroj titolis lin “ŝtipkapulo”, kvankam ja diligenta ŝtipkapulo. Sed por la kanonistoj — personoj plej interesataj tiurilate— li estis impona, serioza kaj solida viro, ĉiel honorinda kaj estiminda. Tion, kion Bargamoto sciis, li sciis bone. Ne gravas, ke tio estis nur la instrukcio por la stratpolicistoj, kiun li iam ellernis, streĉante sian tutan grandegan korpon, sed ĉi tiu instrukcio tiel profunde fiksiĝis en lia rigida cerbo, ke de tie ne eblis elpeli ĝin eĉ per plej forta vodko. Same firman pozicion okupis en lia menso kelkaj scioj, akiritaj per ĉiutaga sperto kaj senkondiĉe regantaj en la menciita distrikto. Pri tio, kion Bargamoto ne sciis, li silentis kun tia nefrakasebla solideco, ke la sciintoj kvazaŭ iom hontus siajn sciojn. Sed ĉefe, Bargamoto estis enorme forta, kaj en la Kanonista strato ĝuste la forto regis ĉion. La loka loĝantaro, konsistanta el ŝuistoj, kanabfibratoj, tajloroj kaj reprezentantoj de aliaj liberaj profesioj, havante je sia dispono du tavernojn, dimanĉojn kaj lundojn, kutimis dediĉi sian tutan liberan tempon al grandioza interbatalado, kiun partoprenis ankaŭ la edzinoj — taŭzitaĵ, senkaptukaj, penantaj disigi siajn edzojn — kaj etaj infanoj, kun admiro spektantaj la bravecon de siaj paĉjoj. Sed ĉi tiu sovaĝa ondo da ebriaj kanonistoj rompiĝis, kvazaŭ renkontinte ŝtonan bastionon, kontraŭ la neŝanceleblan Bargamoton, kiu nehaste kaptis per siaj fortaj manoj paron da plej aŭdacaj skandaluloj kaj mem kondukis ilin al la karcero. La skandaluloj humile konfidis siajn sortojn al Bargamoto, nur afektante proteston.

Tia estis Bargamoto en la fako de internaciaj rilatoj. En la sfero de interna politiko li kondukis ne malpli digne. La kliniĝinta kabaneto, en kiu Bargamoto loĝis kun siaj

edzino kaj du gefiloj, nur pene entenis lian pezan korpon, tremante pro la kadukeco kaj timo pri sia ekzisto, kiam Bargamoto turniĝis. Ĉi tiu ligna kabano eble ne povis esti certa pri sia firmeco, sed ĝi estis tute trankvila pri la firmeco de la familia vivo. La mastrumema, diligenta Bargamoto, ŝatanta libertempe labori en sia legomĝardeno, estis severa. Per la sama metodo de fizika influo li instruis la edzinon kaj la gefilojn, konforme ne tiom al iliaj realaj bezonoj pri lernado, kiom al malklaraj ideoj, kiuj vegetis en iu anguleto de lia granda kapo. Tio ne malhelpis al lia edzino Maria, ankoraŭ juna kaj bela virino, unuflanke, respekti sian edzon kiel homon seriozan kaj sobran, kaj aliflanke, malgraŭ ties korpulenta staturo, ŝi manipulis lin tiel lerte kaj forte, kiel kapablas nur malfortaj virinoj.

Proksimume je la deka horo de varma printempa vespero Bargamoto staris sur sia kutima deĵorloko ĉe la kruciĝo de la stratoj Kanonista kaj 3a Urboranda. Li estis mishumora. Morgaŭ estos la sankta festo de la Krista Resurekto, baldaŭ ĉiuj iros al la preĝejo, sed li devos deĵori ĝis la tria horo nokte kaj revenos hejmen nur al la komenco de la postfasta festmanĝo. Bargamoto ne sentis preĝemon, sed ankaŭ lin tuŝis la festa, hela etoso, disverŝita en la nekutime kvietaj kaj trankvilaj stratoj. Li malŝatis la lokon, kie li ĉiutage trankvile staris dum jardeko. Li eĉ deziris fari ion festan, kion faras la aliaj. Interne de li, kiel malklaraj sentoj, estis leviĝantaj malkontento kaj senpacienca. Krome li estis malsata. Hodiaŭ lia edzino tute ne permesis al li tagmanĝi. Li nur glutaĉis simplan miksaĵon de kvaso kaj pano. Lia granda ventro insiste postulis nutraĵon, tamen ĝis la festmanĝo estis ankoraŭ longe!

— Pu! — Bargamoto kraĉis kaj, farinte cigaredon, eksuĉis ĝin sen iu apetito. Hejme li havis bonajn cigaredojn, kiujn al li donacis loka butikisto, sed ankaŭ ili estis rezervitaj ĝis la fino de la fasto.

Baldaŭ al la preĝejo ekiris kanonistoj: puraj, bonaspektaj, surhavantaj jakojn kaj veŝtojn super ruĝaj kaj bluaj lanaj ĉemizoj, piedvestitaj per altaj botoj kun multaj faldoj kaj grandaj kalkanumoj. Morgaŭ iuj el ĉi tiuj luksaĵoj trafos sur tavernajn vendobretojn, kaj aliaj estos ŝiritaj dum amikeca batalo por la harmonio, sed hodiaŭ la kanonistoj estis brilaj. Ĉiu el ili zorgeme portis tolan saketon kun paskaj kukoj. Neniu atentis Bargamoton, kaj ankaŭ li ne tre tenere rigardis al siaj “baptofiloj”, malklare antaŭsentante, kiomfoje li devos morgaŭ vojaĝi al la policejo. Fakte, li enviis, ke ili estas liberaj kaj iras tien, kie estos lumo, bruo kaj ĝojo, dum li devas staraĉi ĉi tie kiel malbenito.

— Jen, mi staru ĉi tie pro vi, drinkuloj! — li resumis sian meditadojn kaj denove kraĉis, sentante malplenon en la stomako.

Ĝi estas demonstra versio de la 65-paĝa aprila *Ondo*. Por legi la tutan gazeton oni devas aboni ĝin. La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn.

Pli detale pri la aboneblo de *La Ondo de Esperanto* legu en nia retejo:

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Lepuileca, sed neniel liliputeca!

Le Puil, Ĵak. *Sen elizi'*: KD. Donneville: Vinilkosmo, 2014, kun tekstolibreto.

La franca kantisto Ĵak Le Puil (kiel li mem preferas nomi sin) estas jam delonge konata al la esperantista publiko: lia unua surkaseda albumo *Danĝera ul'* ekvidis la mondon jam en 1977. La kantisto realigas la stilon, kiun eblas kompari kun la tradicia rusa barda kant-arto: simplaj, sed ofte sinceraj melodioj, simpla gitara akompano, iom senzorga kantadmaniero, pli granda graveco de la tekstoj super la muziko. Krom la lirikaj pecoj al Ĵak estas propraj la protestaj kantoj; en lia kreado oni povas ofte trovi ankaŭ ŝercajn kaj eĉ obscenajn fragmentojn. Koncerne la devenon de la kreaĵoj Ĵak jen verkas/komponas mem, jen adaptas (helpe de plej diversaj tradukistoj) tradiciajn aŭ popularajn kantojn; nemalofte aperas inter liaj kreaĵoj la kantoj, komponitaj por la tekstoj de famaj esperantlingvaj poetoj.

La nun recenzata disko *Sen elizi'* (aperinta en 2014) estas tipe "lepuileca" kaj laŭ la stilo, kaj laŭ la enhavo. Ĝin konsistigas 14 kantoj, la plimulto el kiuj estis komponita de Ĵak mem por la versaĵoj, interalie, de Eŭgeno Miĥalski kaj Marjorie Boulton. Enestas ankaŭ tri tradiciaj kantoj (interalie, la internacie konata itala *Bela ciao* en la traduko de Renato Corsetti) kaj du kanzonoj tradukitaj el la franca.

La ĝenerala sono de la albumo estas plaĉa kaj ekvilibra. Muzike dominas gitaro tamen kun fojaj harmoniaj aldonoj de balalajko, kontrabaso, mallaŭtaj drumoj kaj kelkaj blovmuzikiloj. La kantisto plenumas la vokalajn partiojn foje iom senzorge (tiel, ke aperas bona impreso pri intima viva plenumo), sed li kompensas tion per sufiĉe klara prononco (kvankam kun rimarkinda franca akĉento). La tekstoj, kiel kutime, estas tre variaj temare: oni povas trovi kaj la lirikajn, kaj ŝercajn, kaj sociopolitikajn, kaj nostalgiajn fragmentojn. Kelkaj pecoj ja eble estas tre simplaj kaj muzike, kaj tekste, sed ili ege belas kaj eĉ kortuŝas, ekzemple, *Hejmo* (por la versoj de Marjorie Boulton) kaj adaptita kanto de Jean-Pierre Ferland *Revenas mi*.

Bedaŭrinde, en la tekstoj troveblas multaj kaj stilaj, kaj sintaksaj malglataĵoj, foje eĉ tro aŭdacaj (kiel, ekzemple, la formoj "blondino", "hodi", "ankor"); oftas ankaŭ la mispozicio de "ne": "eliru ne" anstataŭ "ne eliru", "deziras ne mi" anstataŭ la celita "mi ne deziras"). Ankaŭ mislokitaĵoj akcentoj ne mankas, sed, feliĉe, vere krudaj eraroj, ŝajne, mankas. Ĝenerale la tekstoj estas relative simplaj kaj facile kompreneblaj eĉ sen la helpo de la aldonita tekstolibreto.

Entute la albumo impresas tre vive kaj pozitive. Ĝi sendube havendas por la ŝatantoj de la "lepuileca" stilo, sed estas ankaŭ bona okazo por konatiĝi kun ĝi por tiuj, kiuj ne faris tion antaŭe. La relativa simpleco de la "lepuileca" stilo neniel estas liliputeca!

Paŭlo Moĵajevo

Mozaiko

La redakcio de “La Ondo de Esperanto” invitas al kunlaboro en la sekcio “Mozaiko” karikaturistojn, humoristojn, kompilantojn de krucenigmoj kaj de aliaj enigmoj.

Pri kio ridis Zamenhof

Redaktante la unuan Esperantan gazeton *La Esperantisto*, Zamenhof prizorgis ankaŭ la humuran rubrikon *Bagateloj*. Evidente li aperigis tiujn ŝercojn, kiujn li ŝatis. Legu do, pri kio ridis la tridekelk-jara Ludoviko en la foraj jaroj 1890aj.

Zorgo. Vi estas tiel malgaja, al vi kredeble faras zorgojn viaj kreditoroj? – Jes, miaj kreditoroj estontaj, ĉar mi ĉiam zorgas, de kiu mi nun povos ankoraŭ prunti.

Diferenco. Kia diferenco estas inter la unua amo kaj la lasta? – Pri la unua amo oni ĉiam pensas, ke ĝi estas la lasta, kaj pri la lasta oni ĉiam estas konvinkita, ke ĝi estas nur la unua.

El la historio. A: Kial Hanibalo iris trans la Alpoj? – B: Ĉar tiam la tunelo ne estis ankoraŭ preta.

En la juĝejo. Juĝanto: Kiel oni vidas el la preparaj aktoj, la ŝtelado estas via profesio! Juĝato: Kion do vi volas, sinjoro juĝanto, ke mi ŝteladu por *plezuro*?

Telegrama stilo. Juna edzino naskis filinon. La edzo volis sciigi la patron de sia edzino pri tiu ĉi fakto, aldonante, ke la fakto havis lokon en la sepa horo matene kaj ke poste per letero li skribos pli detale. Li telegramis: “Hodiaŭ matene sepa filino naskita. Poste pli”.

La pafanto. Leŭtenanto: “Ni supozu, ke la malamiko staras tie ĉi antaŭ la arbo. Laŭ la komando “tri” vi ekpafos sur la arbon. Sekve atentu: unu – du – tri!.. Ha, mallerta urso, vi pafis ja *preter* la arbon!” – Rekruto: “Nu, kion do ĝi malutilas, sinjoro leŭtenanto? Kiam la malamiko efektive venos, tiam ja certe ne ĉiuj staros *antaŭ* la arbo, kelkaj staros ankaŭ *apud* la arbo!”

Antaŭfesta morto. Edzino demandas sian edzon, kiel longe ŝi vivos. Li respondas: “Kiel longe vi vivos – mi ne scias, sed en kiu tago vi mortos – mi scias: vi mortos en la antaŭtago de festo.” – “De kie vi scias tion ĉi?” – “Ĉar morgaŭ post via morto mi faros feston”, li al ŝi respondis (M. Jezerski)

Dupieda leono. Juna kaj tre bela dresistino de leonoj permesis al leono preni pecon da sukero el ŝia buŝo. – “Tion povas ankaŭ mi fari”, diras spektanto. – “Kio, vi, malforta junulo?!” , respondis la dresistino. – “Jes, egale bone kiel la leono”. (O. J. Olson)

Ĝi estas demonstra versio de la 65-paĝa aprila *Ondo*. Por legi la tutan gazeton oni devas aboni ĝin. La jarabono por 2017 kostas nur 15 eŭrojn.

Pli detale pri la aboneblo de *La Ondo de Esperanto* legu en nia retejo:

<http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Se en via lando estas peranto de *La Ondo de Esperanto*, pagu al tiu en via landa valuto. Ni havas perantojn en pluraj landoj. Vidu la liston de la perantoj ĉi-sube.

Se vi havas konton ĉe UEA, sendu ĝirilon por 15 eŭroj al la Centra Oficejo de UEA (Roterdamo), kopie al nia redakcia adreso rete (sezonoj@kanet.ru) aŭ poŝte (RU-236039 Kaliningrad, ab. ja. 1205, Ruslando – Россия). Nia UEA-konto “avko-u”.

Vi povas uzi la internacian monpagan sistemon PayPal, vidu pli en <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>

Ruslandanoj pagu 750 rublojn al Галина Романовна Горецкая poŝte (RU-236039, Калининград, аб. ящик 1205), banke (petu informojn pri la kontonumero). Ni akceptas pagojn ankaŭ per Яндекс.Деньги (konto 4100138523456, informu retpoŝte pri la pagonumero), vidu pli en <http://esperanto-ondo.ru/Lo-abon.htm>.

Perantoj de *La Ondo de Esperanto*

Argentino: Roberto Sartor, Saenz Peña 3912, B° La Capilla — 52, CP 5507 — Vistalba, Luján de Cuyo Mendoza. Rete: rosar@fibertel.com.ar.

Aŭstralio: Libroservo de AEA, Esperanto-domo, 143 Lawson St., Redfern N.S.W. 2016. Rete: libroservo@ans.com.au.

Aŭstrio: Leopold Patek, Martinstr. 104/38, AT-3400 Klosterneuburg. Rete: aon.913548977@aon.at.

Belgio: Flandra Esperanto-Ligo, Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen. Rete: retbutiko@fel.esperanto.be.

Brazilo: Brazila Esperanto-Ligo, SDS Ed. Venâncio III Sala 303, BR-70393-902 Brasília-DF. Rete: bel@esperanto.org.br.

Britio: EAB/Viv O'Dunne, Esperanto House, Station Road, Barlaston, Stoke-on-Trent ST12 9DE. Rete: eab@esperanto.org.uk

Bulgario: Georgi Mihalkov, «Nadejda» V, bl. 529, vh A et 9 ap 33, BG-1229 Sofia. Rete: modest@abv.bg.

Ĉeĥio: Pavel Polnický, Na Vinici 110/10, CZ-290 01 Poděbrady. Rete: Cea.polnicky@quick.cz.

Ĉinio: Trezoro Huang Yinbao, Esperanto-Centro, Jinqiao Touzi Gongsi, Jingchuan-Xian Nonglin-lu, Pingliang Gansu, CN-744300. Rete: agrikulturo@126.com.

Danlando: Arne Casper, Bryggervangen 70, 4, tv. DK-2100 København Ø. Rete: arne-casper@email.dk.

Estonio: Ahto Siimson, Kastani väikekoht 12-11, Paikuse, Pärnu maakond, EE-86602. Rete: ahto.siimson@esperanto.ee.

Finnlando: EAF / Päivi Saarinen, Siltasaarekatu 15 C 65, FI-00530, Helsinki. Rete: paivi.saarinen@iki.fi.

Francio: Espéranto-France, 4 bis rue de la Cerisaie, FR-75004 Paris. Rete: info@esperanto-france.org.

Germanio: Wolfgang Schwanzer, Pfarrer-Seeger-Strasse 9, DE-55129 Mainz. Rete: swanzer@esperanto-buchversand.de.

Hispanio: Pedro A. Garrote, C/Las Mercedes, 5-5°-C ES-47006 Valladolid. Rete: hiperanto.uea@terra.com.

Hungario: Esperanto-Centro Eventoj, Leiningen u. 4, HU-1193 Budapest. Rete: szilvasi@eszperanto.hu.

Hungario: Hungaria Esperanto-Asocio, HU-1146 Budapest, Thököly út 58-60. Rete: hungario@gmail.com.

Irlando: Joy Davies, 9 Templeogue Wood, Dublin 6W. Rete: noviresp@eircom.net.

Islando: Islanda Esperanto-Asocio, p. k. 1081, IS-121 Reykjavík. Rete: esperant@ismennt.is.

Italio: Itala Esperanto-Federacio, Via Villoresi 38, IT-20143 Milano. Rete: f-esp-it@libero.it.

Japanio: Japana Esperanto-Instituto, Sinzyuku-ku Waseda-mati 12-3, Tōkyō-to 162-0042. Rete: esperanto@jei.or.jp.

Katalunio: Kataluna Esperanto-Asocio, Apartat 1008 E-08204 Sabadell, Katalunio. Rete: v.sole@esperanto.cat.

Koreio: KEA, 1601 Kang Byeon Hanshin Core, 350 Mapo-dong, Mapo-ku, Seoul-121-703. Rete: kea@esperanto.or.kr.

Kroatio: Marija Belošević, Sveti Duh 130, HR-10000 Zagreb. Rete: mbelosev@public.carnet.hr.

Latvio: Margarita Želve, Rūpniecības 35-13, LV-1045 Rīga. Rete: margarita.zelve@gmail.com.

Litovio: Litova Esperanto-Asocio, p. k 167, LT-3000 Kaunas-C. Rete: litova.ea@mail.lt.

Meksiko: Mallely y/o Magdalena Martínez Mateos Av. 523, No.187, 1a Sección de San Juan de Aragón, Del. Gustavo A. Madero, México D.F., CP 07969, México. Rete: ondo@esperanto-mexico.org.

Nederlando: Univerala Esperanto-Asocio, Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam. Rete: ionel@co.uea.org.

Norvegio: Anne Karin Bondhus, Morenefaret 8 A, NO-4340 Bryne. Rete: akbondhus@jkn.no.

Nov-Zelando: G. David Dewar, PO Box 35849, Browns Bay, Auckland NZ-0753. Rete: gddewar@ihug.co.nz.

Pollando: Pola Esperanto-Asocio, ul. Andersa 37/59a, PL-00-159 Warszawa. Rete: sekretario@esperanto.pl.

Ruslando: Галина Романовна Горецкая, 236039, Калининград, аб. ящик 1205. Rete: sezonoj@kanet.ru.

Serbio: Miomirka Kovačević, Španskih boraca 32, RS-11070 Novi Beograd. Rete: miomirka.kovacevic@gmail.com.

Slovakio: Stano Marček, Zvolenská 15, SK-03601 Martin. Rete: revuo@stonline.sk.

Svedio: Leif Holmlund, Kågevägen 40 B, SE-931 38 Skellefteå. Rete: leif.holmlund@telia.com.

Svislando: Christoph Scheidegger, Im Schleedorn 6, CH-4224 Nenzlingen. Rete: ch_scheidegger@bluewin.ch.

Usono: Esperanto-Ligo por Norda Ameriko, P.O.Box 1129, El Cerrito CA 94530. Rete: elna@esperanto-usa.org.

Neniam sendu monon en kovertoj!

BANSKÁ ŠTIAVNICA (SK)

15 - 23 julio 2017

Venu sperti la plej mojosan someran Esperanto-lernejon!

Somera Esperanto-Studado (SES) estas semajna somera internacia lernejo de Esperanto por kaj komencantoj kaj progresintoj kun riĉa distra programo.

► Por informoj kaj aliĝo vizitu:

<http://ses.ikso.net>

